

המוצא תפילין פרק עשירי עירובין

קה.

עין משפט ג'ר מצוה

ע"ה א ב ג מ"י פ"ז מהל'
בית המדרש הלכה
ג'ג.

מוסף רש"י

מי שהחשיך חוץ לתחום. שהוא צד גדלן ומשכח לו מן לתמוס (לעיל ג'ג.) אפילו חמש עשרה אמה. לאו דוקא ט"ו אמה (ט"ז). שאין המשרחות. מודדי התמוסין לעירות ועושין סימן לתוך התמוס, ממציין את המדות. להצביע הסימן במוקף אלפים, אלא במוקף אומן לתוך אלפים, מפני הטעמים. מפני טעמי המדה שאין מכירים את הסימן ופעמים נלוו להלן ממנו וחוזרין ולא ארעשייהו. ל"א ולא שמעו דוקא ט"ו אמה נקט, וטעמי המדה הן המשומות הקובעין התמוסין ואמרין ככלד מעבדין (לעיל ט"ז) אין מודדין אלא חבטל של תמשות אמה, ארבעים חבטל יש לאלפים וכל חבל ומכל מתמעט שני לחיות. שזו מוסף מלאך זה תופס ומלאך האחרת תופס וכל אצבע הרי פ' טפחים ומו' אצבעות העליון טפחים שן משע עשרה אמות (לעיל ג'ג.) הדרן עלך מסכת עירובין

רבינו הגאון

א"ר יוחנן ושניהם מקרא אחד דרשו וביאו הכהנים פנימה בית ה' לטהר ויוציאו את כל הטומאה אשר מצאו בהיכל ה' וינקלו הלוים להוציא את נחל קדרון חוצה. (לעיל ג'ג.) עיקבא סבר מראשיה הכהנים מן ההיכל על לחצר בית ה', מכלל עזרה לא מקבלה טומאה. ר' שמעון בן גנץ סבר בהיכל דלא איפשר ללוים למיעט מטימון להו כלהנים, אבל בחוצה דאיפשר בלוים תו לא ממטימון להו לכהנים. ת"ר הכל נכנסין לתקן ולבנות ולהוציא את הטומאה הכהנים לרום ישראלים, מצוה בכהנים. אם אין שם הכהנים נכנסין לרום. מצוה

אמר רבי יוחנן. לענין עיולי כולי עלמא המכניס שרץ חייב ולענין להוציא הנמולא בעזרה שצבת צבאי קרל פליגי: ויבאו הכהנים פנימי בית ה' בהיכל ויוציאו הטומאה. ע"ז ומקרוצומיה שהן מטמאין צבאלט: לחצר בית ה'. עזרה: ויקבלו הלוים להוציא משם נחל קדרון. אבל כהנים אחרים לא מיטמאין אע"פ שהיו נריכים לנאשים הרבה אלו מווציאי מן ההיכל לעזרה ואילו משם ולחוץ לים הוא דמיטמאין ולא כהנים. בן גנץ סבר מדאשתי טומאת עזרה מכהנים ללוים שמינה היכא דאימא בעזרה לא מפקינן ליה בעצירה אלא מהדרינן אהתירא ובצבת נמי לא דחינן שבות: טומאה עזרה ליתא. כלומר היכא דאימא התם לא חמירא כולי האי: ולא אפשר. צבאלט לא עייילי לרום דאפי' כהנים אסרי למיעול אלא לעבודה כדמתיב (ויקרא ט"ו) ואל יבא צבל עת אל הקדשים מתוכו: אך חלק. כלומר י' זה לפני ולפנים: סו לא מטמאין לפניהם. שהי אפשר צלוים אבל לשווי עד אורחא לא: מסייע כהני. דלמנן לקמן כהנים טמאין עדיפי מטעורי ישראלים: אך אל הפרוכס וגו'. צבעל מומין כתיב: ריקועין. טסין של זהב שמחפין צבן בית קדשי הקדשים מתוכו: אך חלק. כלומר י' אכין ורקין מיעוטין כל חמין וגמין צבויין. חלק מיעט דלמלאכה שרי לעיולי: טמא ובעל מוס. אי אפשר אלא צבאלט מהן איזה מהן מכניסין: (לעיל ג'ג.) דהא אישתי בעבדות אכור. דמתיב אצל צעל מוס לא הותר דמינא בתורת כהנים: מוס בן אל תמס אלהיו לא יגש להקריבו: אין לי אלא תמידין שהן קרויין לחס כענין שנאמר^א את קרבני לחמי לאשי שאר קרבנות צבור מנין

אמר רבי יוחנן ושניהם מקרא אחד דרשו. פירש צקונטרס שצב לתוך דכולי עלמא מכניס שרץ חייב ולענין הולאת טומאה פליגי ומינה דלכאורה אין חילוק דאי מכניס שרץ חייב הוא הדין דמוחר להוציא מוישלחו מן המחנה דכל היכא דקרינן לא יטמאו את משכני קרינן וישלחו וא"כ מאי טעמא דמתן דלמנן בעזרה לא ויראה דמילתא צבאי נפשה היא ולא קאי לדחיי הא דקאמר לעיל כתנאי (ט) ופליגי צין צבכניס צין צבמוציא דאין חילוק דכפירשנו אלא צב לאסמוכי קרל למנן דלמנן חייב ולמנן דלמנן פטור:

אמר ר' שמעון ויבנם. והכי קאמר ליה רבי שמעון למנא קמא אע"פ שמיקל אני במחשיך חוץ לתמוס מחמיר אני בזיממ הכנור דהתם לאו קולא הוא אלא משלך נתנו לך וגם כאלו לא נתנו לך אלא משלך דהיינו ענינה דהוה דבר המותר והא דנטר עד כהא משום דבעי לאסוקי מיילי דצמדקש אצל לא צמדינה:

הדרן עלך המוצא תפילין וסליקא לה מסכת עירובין

נכנסין בעלי מומין מצוה בטהורין אין שם טהורין נכנסין טמאין אידו ואידו כהנים אין ישראלים לא איבעיא להו טמא ובעל מום איזו מהן נכנס רב חייא בר אשי אמר רב טמא נכנס דהא אישתי בעבודת ציבור ר' אלעזר אומר: בעל מום נכנס דהא אישתי באכילת קדשים: רבי שמעון אומר וכו': רבי שמעון היכא קאי התם קאי דתנן (ט) מי שהחשיך חוץ לתחום אפילו אמה אחת לא יכנס ר' שמעון אומר אפי' חמש עשרה אמה יכנס לפי שאין המשווחות (ט) ממצעיין את המדות מפני הטועים דקאמר תנא קמא לא יכנס ואמר ליה רבי שמעון יכנס: שלא התירו לך אלא משום שבות: היכא קאי התם קאי דקאמר תנא קמא (ט) קושרה ואמר ליה רבי שמעון עונבה עניבה דלא אתי לידי חיוב חטאת שרו ליה רבנן קשירה דאתי לידי חיוב חטאת לא שרו ליה רבנן:

הדרן עלך המוצא תפילין וסליקא לה מסכת עירובין

כלים. אם אין שם לרום נכנסין ישראלים. אמר רב הונא רב כהנא דכהנא הוא ומסייע כהני. דתני רב כהנא אין אל הפרוכס לא יבא ואל המזבח כו'. וכול [נלא] יהו כהנים בעלי מומין נכנסין לבין האולם ולמזבח לעשות ריקועין למזבח ת"ל אך חלק. מצוה בתמימים. אין שם תמימים נכנסין בעלי מומין. מצוה בטהורין. אין שם טהורין נכנסין טמאין. ואילו ואילו כהנים יבאו ישראלין לא. איבעיא להו טמא ובעל מום איזו מהן נכנס. רב חייא בר אשי אמר רב טמא נכנס דהא אישתי ליה עבודת ציבור. ר' אליעזר אמר בעל מום נכנס דהא אישתי באכילת קדשים. מתני' ר' שמעון אומר כל שהיתירו לך חכמים כנור שנפסקה ופליגי רבי שמעון ואמר צברייתא עונבה ואמר הכא טעמא דמילתא ופליגי אסתא דלעיל ואמר לא הותרו צמדקש אלא שבות ובתרתו מיפלגא מילתא דרבי שמעון ורשא צמדקש חוץ לתמוס וסיפא צניממ כנור והכי קאמר רבי שמעון למנא קמא אע"פ שהקלמי צמדקש חוץ לתמוס מחמיר אני צניממ כנור דהתם משלך נתנו לך אבל כאלו לא התירו אלא שבות: קשירה דאסיא לידי חיוב חטאת. (ט) גזרה שמת יקשור קשר של קיימא:

הדרן עלך המוצא תפילין וסליקא לה מסכת עירובין

נחל קדרון. אבל כהנים אחרים לא מיטמאין אע"פ שהיו נריכים לנאשים הרבה אלו מווציאי מן ההיכל לעזרה ואילו משם ולחוץ לים הוא דמיטמאין ולא כהנים. בן גנץ סבר מדאשתי טומאת עזרה מכהנים ללוים שמינה היכא דאימא בעזרה לא מפקינן ליה בעצירה אלא מהדרינן אהתירא ובצבת נמי לא דחינן שבות: טומאה עזרה ליתא. כלומר היכא דאימא התם לא חמירא כולי האי: ולא אפשר. צבאלט לא עייילי לרום דאפי' כהנים אסרי למיעול אלא לעבודה כדמתיב (ויקרא ט"ו) ואל יבא צבל עת אל הקדשים מתוכו: אך חלק. כלומר י' זה לפני ולפנים: סו לא מטמאין לפניהם. שהי אפשר צלוים אבל לשווי עד אורחא לא: מסייע כהני. דלמנן לקמן כהנים טמאין עדיפי מטעורי ישראלים: אך אל הפרוכס וגו'. צבעל מומין כתיב: ריקועין. טסין של זהב שמחפין צבן בית קדשי הקדשים מתוכו: אך חלק. כלומר י' אכין ורקין מיעוטין כל חמין וגמין צבויין. חלק מיעט דלמלאכה שרי לעיולי: טמא ובעל מוס. אי אפשר אלא צבאלט מהן איזה מהן מכניסין: (לעיל ג'ג.) דהא אישתי בעבדות אכור. דמתיב אצל צעל מוס לא הותר דמינא בתורת כהנים: מוס בן אל תמס אלהיו לא יגש להקריבו: אין לי אלא תמידין שהן קרויין לחס כענין שנאמר^א את קרבני לחמי לאשי שאר קרבנות צבור מנין

למנן לקמן כהנים טמאין עדיפי מטעורי ישראלים: אך אל הפרוכס וגו'. צבעל מומין כתיב: ריקועין. טסין של זהב שמחפין צבן בית קדשי הקדשים מתוכו: אך חלק. כלומר י' אכין ורקין מיעוטין כל חמין וגמין צבויין. חלק מיעט דלמלאכה שרי לעיולי: טמא ובעל מוס. אי אפשר אלא צבאלט מהן איזה מהן מכניסין: (לעיל ג'ג.) דהא אישתי בעבדות אכור. דמתיב אצל צעל מוס לא הותר דמינא בתורת כהנים: מוס בן אל תמס אלהיו לא יגש להקריבו: אין לי אלא תמידין שהן קרויין לחס כענין שנאמר^א את קרבני לחמי לאשי שאר קרבנות צבור מנין

למנין לקמן כהנים טמאין עדיפי מטעורי ישראלים: אך אל הפרוכס וגו'. צבעל מומין כתיב: ריקועין. טסין של זהב שמחפין צבן בית קדשי הקדשים מתוכו: אך חלק. כלומר י' אכין ורקין מיעוטין כל חמין וגמין צבויין. חלק מיעט דלמלאכה שרי לעיולי: טמא ובעל מוס. אי אפשר אלא צבאלט מהן איזה מהן מכניסין: (לעיל ג'ג.) דהא אישתי בעבדות אכור. דמתיב אצל צעל מוס לא הותר דמינא בתורת כהנים: מוס בן אל תמס אלהיו לא יגש להקריבו: אין לי אלא תמידין שהן קרויין לחס כענין שנאמר^א את קרבני לחמי לאשי שאר קרבנות צבור מנין

למנין לקמן כהנים טמאין עדיפי מטעורי ישראלים: אך אל הפרוכס וגו'. צבעל מומין כתיב: ריקועין. טסין של זהב שמחפין צבן בית קדשי הקדשים מתוכו: אך חלק. כלומר י' אכין ורקין מיעוטין כל חמין וגמין צבויין. חלק מיעט דלמלאכה שרי לעיולי: טמא ובעל מוס. אי אפשר אלא צבאלט מהן איזה מהן מכניסין: (לעיל ג'ג.) דהא אישתי בעבדות אכור. דמתיב אצל צעל מוס לא הותר דמינא בתורת כהנים: מוס בן אל תמס אלהיו לא יגש להקריבו: אין לי אלא תמידין שהן קרויין לחס כענין שנאמר^א את קרבני לחמי לאשי שאר קרבנות צבור מנין

למנין לקמן כהנים טמאין עדיפי מטעורי ישראלים: אך אל הפרוכס וגו'. צבעל מומין כתיב: ריקועין. טסין של זהב שמחפין צבן בית קדשי הקדשים מתוכו: אך חלק. כלומר י' אכין ורקין מיעוטין כל חמין וגמין צבויין. חלק מיעט דלמלאכה שרי לעיולי: טמא ובעל מוס. אי אפשר אלא צבאלט מהן איזה מהן מכניסין: (לעיל ג'ג.) דהא אישתי בעבדות אכור. דמתיב אצל צעל מוס לא הותר דמינא בתורת כהנים: מוס בן אל תמס אלהיו לא יגש להקריבו: אין לי אלא תמידין שהן קרויין לחס כענין שנאמר^א את קרבני לחמי לאשי שאר קרבנות צבור מנין

(ג) נראה מזה דרבינו גרם צמשה להפך דר"ע סבר דמולאין אומן מן ההיכל וכו' ור"י בן ננס סבר דמקום שמייצין וכו' ור"ע (ג) אולי ל"ל מפני אומן שמעור וכו' רבי פ"י על מפני טועיין.